

е само между Иван Вазов и Пенчо Славейков. Сборникът има и други отгласи. В 1913 г. Ив. Радославов подвежда не Книгата, а Яворов-Автора към идентификационните програми на чужди модели - неговото начало е в “образеца Некрасов”, а краят - в “кулата на Метерлинг и Стриндберг”¹⁸. Така се продължава формулирането на аксиологически полета. Първо сред тях е лирикът *Пейо Яворов=социални мотиви*¹⁹. То е причина и за литературно-процесуалните сюжети, формирани между Яворов и Вазов, Яворов и Д. Полянов. Другото аксиологическо поле, формулирано не пряко от лириката, а от критиката, обаче отказва модернистичната му роля, тъй като “личният декаданс на тия писатели (Пенчо Славейков, П. Яворов - бел. м., Ц. Р.), получен от главоломни увлечения”, едва ли би могъл да се нарече “какъвто и да било модернизъм”²⁰.

Извеждането на аксиологически двойки, в които Яворов влиза ту с Вазов, ту с Полянов, ту със Страшимиров, е едновременно типологическо и хронологическо разпадане и идентичност на Автора Яворов. Той се откъсва от единния модел “българска поезия”, като я руши, проблематизира логиката ѝ, жестовете и рефлексите ѝ и в края на краищата става “поетическо недоразумение”. По отношение на логиката на модела “българска поезия” са впечатляващи усилията на критиката да провиди и разиграе върху книгата *ПСО* известни и запомнени, етапни сюжети в нея:

- Каравеловски речитатив;
- Ботевски мотиви;
- Вазова звучност;

За седен път става ясно, че неуспявайки да намери мястото на *ПСО*, критиката включва Яворов навсякъде, по различни скъали и във всички възможни поетически сюжети на глобалния модел “българска поезия”. Но това не са четливи копия на Каравелов, Ботев, Вазов или Пенчо Славейков и подобни на тях. По-скоро в тази книга са дадени образци на тези сюжети, но в 1910 г. - как в 1910 година се случват българските поетически езици. Самият сборник ги артикулира, без това да ни дава поводи да сравняваме Яворов с тях. Там, в сборника, са езиците и техните възможни състояния, динамични оглеждания и сблъсъци.

От подобен синтез и структуриране на разноредово цяло *Хай-*